DA

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 23.6.2003
KOM(2003) 367 endelig

Forslag til

RÅDETS BESLUTNING

om anvendelsen af midler modtaget af EIB i forbindelse med transaktioner foretaget i Den Demokratiske Republik Congo i henhold til 2., 3., 4., 5. og 6. EUF

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

1. Omfanget af Den Demokratiske Republik Congos udlandsgæld og det internationale respons

Udlandsgælden er et af de elementer, der giver anledning til størst bekymring for økonomien i Den Demokratiske Republik Congo. Pr. 31. december 2001 beløb Congos samlede udlandsgæld sig til 13 279,5 mio. USD, dvs. 1 407,2 % af eksporten og 226 % af BNP. Ifølge begge disse faktorer er Congo et meget stærkt forgældet land.

Desuden udgør de ophobede betalingsrestancer størstedelen af udlandsgælden, eftersom Congo pr. 31. december 2001 havde ophobet restancer på 10 081,6 mio. USD, heraf a) 1 932,2 mio. USD over for multilaterale institutioner, b) 7 486,4 mio. USD over for kreditorer tilhørende Parisklubben, heriblandt 9 EU-medlemsstater (Tyskland, Østrig, Belgien, Spanien, Frankrig, Italien, Nederlandene, Det Forenede Kongerige og Sverige), c) 663 mio. USD over for bilaterale kreditorer, som ikke er medlemmer af Parisklubben, handelskreditorer og kortfristet gæld.

Denne usædvanlig store ophobning af restancer var i lang tid den væsentligste hindring for, at de internationale finansieringsinstitutioner ville genoptage deres aktiviteter til trods for en væsentlig forringelse af landets samfundsøkonomiske indikatorer og dets grundlæggende infrastrukturer.

Det er kun takket være en betydelig indsats fra den congolesiske regering og kreditorerne, at det har været muligt at overvinde denne hindring.

Hvad angår **de multilaterale kreditorer:**

- afviklede **Den Internationale Valutafond** sine restancer, der beløb sig til 503 mio. USD pr. 12. juni 2002, ved hjælp af et overgangslån fra Frankrig, Belgien, Sverige og Sydafrika

- afviklede **Verdensbanken** sine restancer, der beløb sig til 338 mio. USD pr. 3. juli 2002, ved hjælp af et overgangslån fra Frankrig og Belgien

- havde koncernen **Den Afrikanske Udviklingsbank,** der har et samlet udestående på 778,5 mio. USD, ikke ressourcer til rådighed til at yde et overgangslån og måtte udtænke en blandet ordning med tilbagebetaling/omlægning med hjælp i bidrag fra andre donorer. Verdensbanken har tidligere fulgt denne metode i forbindelse med Bosnien-Hercegovina i 1996. Den umiddelbare betaling, som donorerne blev anmodet om på Den Demokratiske Republik Congos vegne, var på 40 mio. USD til afvikling af de samlede restancer til Den Afrikanske Udviklingsfond og 76 mio. USD til skyldige renter til Den Afrikanske Udviklingsbank.

Efter gældsafviklingen den 12. juni 2002 godkendte IMF et treårsprogram til 750 mio. USD i form af en fattigdomsbekæmpelses- og vækstfacilitet. Samme dag godkendte Verdensbanken en **Economic Recovery Credit** på 450 mio. USD til støtte af regeringens arbejde med programmet for økonomisk og strukturel reform.

Efter indgåelse af en ordning med IMF og Verdensbanken den 13. september 2002 nåede **Parisklubbens** kreditorer til aftale med den congolesiske regering om en omlægning af landets offentlige udlandsgæld. Aftalen vedrørte ca. 8 980 mio. USD, hvoraf 16 % havde berøring til ODA-lån. Alt i alt udgjorde betalingsrestancerne i hovedstol, renter og morarenter

pr. 30. juni 2002 8 490 mio. USD, medens tilbagebetalingerne af hovedstol og renter mellem den 1. juli 2002 og 30. juni 2005 udgjorde 490 mio. USD. Aftalen blev indgået på de såkaldte "Napoli"-vilkår, dvs. at ODA-lånene før skæringsdatoen skal tilbagebetales over 40 år med en afdragsfri periode på 16 år og til en rente, der er mindst lige så fordelagtig som den koncessionelle rente på disse lån; forfaldsdatoerne for handelskreditterne skal behandles således, at der opnås en reduktionssats på 67 % under hensyn til Parisklubbens tidligere gældsbehandlingsarrangement. De resterende beløb omlægges over 23 år med en afdragsfri periode på 6 år til markedsrente. Det vil betyde, at Parisklubbens kreditorer straks eftergiver ca. 4 640 mio. USD af Den Demokratiske Republik Congos udlandsgæld. Herved reduceres betjeningen af gælden til Parisklubbens kreditorer mellem 30. juni 2002 og 30. juni 2005 fra 9 090 mio. USD til 380 mio. USD. Restbeløbet repræsenterer en del af de skyldige renter på de omlagte beløb og betjening af gæld efter skæringsdatoen fra 2003.

Afviklingen af restancerne har betydet, at de internationale finansieringsinstitutioner har kunnet forny deres bistand til Den Demokratiske Republik Congo og har taget landet under overvejelse med henblik på hurtig adgang til initiativet for de stærkt gældstyngede fattige lande (HIPC), efter planen fra udgangen af april. Hurtig adgang til HIPC-initiativet er et grundlæggende element i verdenssamfundets strategi for mindskelse af byrden på Den Demokratiske Republik Congos finanser, som således kan bane vejen for økonomisk genrejsning og bedre sociale vilkår for den congolesiske befolkning.

2. Fællesskabets respons på gældslempelsesinitiativet

Efter udtrykkelig anmodning fra medlemsstaterne har Kommissionen allerede givet tilsagn om at deltage i den internationale indsats for at finde en løsning på ODA-restancer, idet den har bidraget med i alt 40 mio. EUR ud af de 76 mio. EUR, der straks skal betales i henhold til den af Den Afrikanske Udviklingsbank foreslåede ordning.

Hvad angår gælden til Det Europæiske Fællesskab pr. 31. december 2002 havde Den Demokratiske Republik Congo ophobede betalingsrestancer på 124,4 mio. EUR, hvoraf 24,3 mio. EUR skyldtes til den ordinære sektion og 99 mio. EUR til den særlige sektion; disse tal forventes at stige til 26,7 mio. EUR og 109,3 mio. EUR pr. 31. december 2003. Følgende tabel viser en fordeling efter land og EUF pr. 30. juni 2003.

Den Demokratiske Republik Congos fremskrevne betalingsrestancer pr. 30. juni 2003 (den særlige sektion)						
Fordeling efter medlemsstat (skøn)						
	Yaoundé 1	**Yaoundé 2**	**Lomé 1**	**Lomé 2**	**Lomé 3**	**I alt (EUR)**
Tyskland	2 248 267,24	3 991 965,71	2 357 703,97	20 921 111,26	484 053,96	30 003 102,14
Frankrig	2 248 267,24	3 991 965,71	2 357 703,97	18 927 910,83	437 937,07	27 963 784,82
Italien	912 089,46	1 878 642,89	1 090 267,73	8 497 328,14	233 754,67	12 612 082,89
Belgien	629 142,00	1 069 899,76	567 847,78	4 361 062,59	73 544,30	6 701 496,43
Nederlandene	601 845,89	1 069 899,76	722 302,37	5 470 061,33	104 855,24	7 968 964,59
Luxembourg	17 975,49	32 494,14	18 171,13	149 864,69	3 467,44	221 972,89
UK			1 699 000,55	13 307 984,81	307 908,25	15 314 893,61
Irland			54 513,39	442 100,85	10 228,93	506 843,17
Danmark			218 053,55	1 850 828,97	38 592,55	2 107 475,07
Grækenland				1 004 093,45	23 041,11	1 027 134,56
Spanien					123 787,44	123 787,44
Portugal					16 383,63	16 383,63
I alt	6 657 587,32	12 034 867,97	9 085 564,44	74 932 346,92	1 857 554,59	104 567 921,24

Som for de andre kreditorer kræver Den Demokratiske Republik Congos ophobede restancer til Det Europæiske Fællesskab, hvadenten de vedrører direkte EIB-lån, lån, der forvaltes af EIB på Kommissionens vegne (lån med risikovillig kapital) eller lån, som EIB tilbagekræver på Kommissionens vegne (lån på særlige vilkår), en passende behandling og en aftale mellem de nationale myndigheder, EIB og Kommissionen, idet landet ellers ikke vil have opfyldt de nødvendige betingelser for at nå til 'afgørelsespunktet'.

Hvad angår lån af EIB's egne midler, har Banken allerede indkaldt medlemsstaternes sikkerhedsstillelse og fået tilladelse fra dem til at suspendere gældstilbagebetalingen indtil den 31. december 2003. Der vil da skulle udtænkes en langsigtet løsning.

Hvad angår lån af EUF-ressourcer, skønnede Kommissionen, der er indstillet på at bevare Fællesskabets status som privilegeret multilateral kreditor, at det ikke var egnet at foreslå blot at annullere eller eventuelt omlægge restancerne.

Der blev således indledt forhandlinger med den congolesiske regering, som har accepteret at anvende A-bevillingen af landets tildeling fra 9. EUF med et beløb svarende til restancerne til Det Europæiske Fællesskab vedrørende lån på særlige vilkår og risikovillig kapital på datoen for afgørelsespunktet.

3. Genopbygningsbehovene og en vellykket omstilling til demokrati

På mødet i den rådgivende gruppe i Paris i december 2002 præsenterede Verdensbanken donorerne for en dagsorden, der giver en indledende skitsering af finansieringsbehovene i forbindelse med et hasteprogram for rehabilitering og genopbygning.

Programmet på 1 741 mio. USD gælder kun den del af landet, der er under regeringens kontrol, dvs. kun en tredjedel af territoriet. Målet er at tackle de umiddelbare problemer inden for landbrug og fødevaresikkerhed, rehabilitering og genopbygning af basisinfrastruktur, sociale ydelser og kapacitetsopbygning. Den rådgivende gruppe konkluderede, at kun 75 % af de præsenterede behov kunne dækkes med tilsagnene fra de forskellige donorer i perioden 2002-2005.

Men selvom regeringen med en forsigtig finansforvaltning i 2002 har kunnet opnå et mindre primært overskud, er det højst usandsynligt, at dette vil kunne opretholdes, når budgettet, som hidtil har været forsigtigt beregnet, skal dække nye behov, som opstår, når regeringens indsats kommer til at dække hele landet. Den på grund af den årelange krig udpinte økonomi er desuden ikke i stand til at skaffe et tilstrækkeligt skattegrundlag til at dække de nye behov, som vil opstå i de kommende år. Verdensbankens skøn antyder, at regeringens skatteindtægter højst vil udgøre 900 mio. USD i 2005. Dette er 2,7 gange mere end tallet for 2001, men beløbet skal dække en forsigtig stigning i de offentlige udgifter til at dække nye behov i samme periode.

Desuden tages der i skønnet ikke hensyn til hverken de finansielle implikationer af en dybtgående reform af den offentlige tjeneste i Den Demokratiske Republik Congo eller de sociale omkostninger ved omstrukturering af offentlige virksomheder. Ifølge indledende skøn anslås det, at planen for den offentlige tjeneste alene vil komme til at koste 160 mio. USD.

På den politiske front skal det nævnes, at indsættelsen af en overgangsregering i Kinshasa i overensstemmelse med de aftaler, der blev indgået under den inter-congolesiske dialog i Pretoria den 6. marts 2003, er et første skridt i retning af afholdelse af valg i hele landet inden for senest 36 måneder som omhandlet i aftalen. Valget skal markere afslutningen af overgangsfasen og legitimiseringen af den valgte regering og dens institutioner. Dette er af

største betydning for genetablering af retsstaten og befæstelse af freden og stabiliteten i landet og i området omkring de store søer i almindelighed. Dette princip blev på ny bragt op af Rådet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 27. januar 2003, hvor det offentligt forpligtede sig til at hjælpe med omstilligen til et frit og gennemsigtigt valg inden for den i Pretoria-aftalen fastsatte frist.

Ifølge et nedskrevet skøn fra De Forenede Nationer over omkostningerne ved valget i 1996 anslås valgudgifterne til 225 mio. USD. Der er ikke foretaget noget nyt skøn siden da, men på grund af følgerne af krigen, må udgifterne forventes at være større.

4. Kommissionens aktuelle ressourcer til genopbygning og omstilling til demokrati

Det bilaterale samarbejde mellem Fællesskabet og Den Demokratiske Republik Congo blev suspenderet i 1992 indtil januar 2002, hvor der blev undertegnet et nationalt vejledende program til 120 mio. EUR. Dette beløb består af saldi fra 6. og 7. EUF og en tildeling nedsat til 25,7 mio. EUR fra 8. EUF.

Medens bistanden var suspenderet, blev landet aldrig informeret om den tildeling, som det oprindeligt kunne have forventet fra 8. EUF, dvs. 180 - 200 mio. EUR. På grund af behov på andre områder, navnlig HIPC-initiativet, blev tildelingen gradvis reduceret til 25,7 mio. EUR. I suspensionsperioden var landet forment adgang til ikke blot programmerbar bistand men også til Stabex- og Sysmin-midler og strukturtilpasningsfaciliteten.

Denne reducerede tildeling og manglen på resultatindikatorer har betydet, at den programmerbare andel af tildelingen under 9. EUF (171 mio. EUR i A-bevillingen) i nominelle termer er den samme som under 7. EUF.

Hidtil er der disponeret over 85 % af det nationale vejledende program, der blev undertegnet i januar 2002, til rehabiliterings- og genopbygningsprogrammet. Der forventes indgået forpligtelser for de resterende 15 % i tredje kvartal 2003.

Aftalen med de congolesiske myndigheder om at anvende **105 mio. EUR** fra A-bevillingen i NIP under 9. EUF til at afvikle restancerne over for Fællesskabet vil i høj grad mindske Kommissionens evne til at tackle de politiske udfordringer ved omstillingen, som udenrigsministrene har bekræftet, og som er støtte til afholdelse af valget, demobilisering af hæren og reform af den offentlige tjeneste.

Inden for 9. EUF er der først mulighed for at hæve A-bevillingen efter midtvejsrevisionen for alle AVS-staterne, som efter planen skal finde sted i slutningen af 2004/medio 2005. Der kan ikke inden da fastsættes vejledende beløb til ovennævnte prioriterede foranstaltninger.

Artikel 7, stk. 1, i den interne aftale om 9. EUF om indbetalingerne til Banken i forbindelse med lån på særlige vilkår til AVS-staterne og provenuer og indtægter fra transaktioner med risikovillig kapital i henhold til tidligere EUF fastsætter, at disse beløb tilfalder medlemsstaterne, medmindre Rådet **på forslag af Kommissionen** enstemmigt beslutter at henlægge dem som reserve eller at **anvende dem til andre formål**.

Det er derfor blevet overvejet at foreslå, at **indbetalingerne af restancer** på gæld til Fællesskabet i stedet for at blive tilbageført til medlemsstaterne **forvaltes** af Kommissionen **til finansiering af foranstaltninger til fordel for Den Demokratiske Republik Congo i overensstemmelse med Rådets retningslinjer.**

5. En meget begrænset moralsk risiko eller afsmitningsrisiko

Generelt set er den moralske risiko eller afsmitningsrisikoen ringe på grund af de multilaterale rammer – HIPC-initiativet – inden for hvilke foranstaltningen skal gennemføres, og på grund af Den Demokratiske Republik Congos særlige indsats og konkrete tilsagn med henblik på at nå afgørelsespunktet.

Men den moralske risiko er også ringe, fordi: 1) der ikke er nogen automatisk forbindelse mellem Den Demokratiske Republik Congos betaling af restancer via tildelingen fra 9. EUF og tilbageførslen af de tilbagebetalte beløb, 2) denne foranstaltning ifølge den interne aftale kun kan gennemføres efter enstemmig beslutning fra Rådet på forslag af Kommissionen.

Kommissionen har desuden påpeget, at transaktionen er et engangsforehavende, der er at betragte som en undtagelse fra den normale forvaltning af lån på særlige vilkår og indtægter fra transaktioner med risikovillig kapital i AVS-staterne i henhold til EUF.

Denne undtagelse er berettiget derved, at 1) Den Demokratiske Republik Congo er et HIPC-land, der opfylder de multilaterale betingelser for initiativet, idet det er tæt på afgørelsespunktet, hvilet gør det berettiget til en interimsgældslettelse, 2) landet befinder sig i en post-konfliktsituation, som har medført en alvorlig fysisk ødelæggelse af dets infrastruktur, 3) tildelingen til Den Demokratiske Republik Congo fra 8. EUF var blevet nedsat til 26 mio. EUR og 4) Rådet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) har udtrykt vilje til at støtte overgangsprocessen.

Konklusion

Af ovennævnte grunde foreslår Kommissionen Rådet at vedtage vedlagte beslutning.

Forslag til

RÅDETS BESLUTNING

om anvendelsen af midler modtaget af EIB i forbindelse med transaktioner foretaget i Den Demokratiske Republik Congo i henhold til 2., 3., 4., 5. og 6. EUF

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til partnerskabsaftalen mellem på den ene side medlemmerne af gruppen af stater i Afrika, Vestindien og Stillehavet og på den anden side Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater, undertegnet i Cotonou den 23. juni 2000[1],

under henvisning til den interne aftale af 12. september 2000 mellem repræsentanterne for medlemsstaterne, forsamlet i Rådet, om finansieringen og forvaltningen af Fællesskabets bistand i henhold til finansprotokollen til partnerskabsaftalen mellem staterne i Afrika, Vestindien og Stillehavet og Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater, undertegnet den 23. juni 2000 i Cotonou, Benin, samt om finansiel bistand til de oversøiske lande og territorier, på hvilke EF-traktatens fjerde del finder anvendelse[2], særlig artikel 7, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Kommissionen udarbejdet i forståelse med Den Europæiske Investeringsbank, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Rådet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) erklærer sig i sine konklusioner af 27. januar 2003 vedrørende Den Demokratiske Republik Congo rede til at støtte overgangen til frie og gennemsigtige valg inden for de tidsfrister, der er fastsat i Pretoria-aftalen, og bekræfter sin vilje til at støtte overgangen, så snart overgangsinstitutionerne er oprettet, gennem de projekter, som gennemføres af Den Europæiske Union og dens medlemsstater, og som bl.a. tager sigte på bistand til befolkningen, styrkelse af de statslige strukturer, den økonomiske genopbygning af landet og gennemførelse af projekter med henblik på våbennedlæggelse, demobilisering, reintegrering, hjemsendelse og genbosætning.

(2) Den Demokratiske Republik Congo har modtaget en nedsat tildeling på 25,7 mio. EUR fra 8. EUF.

(3) De midler, der er tildelt Den Demokratiske Republik Congo i henhold til 9. EUF, er utilstrækkelige til, at Fællesskabet finansielt kan indfri de forpligtelser, som Rådet har påtaget sig på Den Europæiske Unions vegne -

---

1 EFT L 317 af 15.12.2000, s. 3
2 EFT L 317 af 15.12.2000, s. 355

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Der bevilges Kommissionen en ekstratildeling i form af et tilskud på 105 mio. EUR til gennemførelse af foranstaltninger i Den Demokratiske Republik Congo til at sikre landets demokratiske overgang til frie og gennemsigtige valg, til at styrke de statslige strukturer, til at bidrage til landets genopbygningsbestræbelser og til at gennemføre et program for demobilisering og reintegrering af tidligere stridskræfter.

Artikel 2

Den i artikel 1 omhandlede ekstratildeling udgør et loft.

Artikel 3

Den i artikel 1 omhandlede ekstratildeling finansieres ved hjælp af de betalinger i forbindelse med gældsbetjeningen af transaktioner med risikovillig kapital og lån på særlige vilkår i henhold til Yaoundé-konvention I[3] og II[4] og Lomé-konvention I[5], II[6] og III[7], som Den Demokratiske Republik Congo foretager til EIB.

Artikel 4

Medlemsstaterne bemyndiger EIB til at indsætte de beløb, som den modtager fra Den Demokratiske Republik Congo, direkte på en konto, der åbnes i Kommissionens navn, efter fradrag af Bankens provision for denne type transaktioner. Renterne på indestående beløb tilføres kapitalen. Fire år efter datoen for kontoens oprettelse lukkes den, og restbeløb overføres til EIB, som afstår dem til medlemsstaterne.

Artikel 5

Et beløb på højst 5 % af ekstratildelingen er bestemt til at dække administrationsomkostningerne ved Kommissionens forvaltning af ekstratildelingen, efter fradrag af Bankens provision for denne type transaktioner.

---

3 Yaoundé-konvention I mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den ene side og de associerede afrikanske stater og Madagaskar på den anden side, 1963.

4 Yaoundé-konvention II mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den ene side og de associerede afrikanske stater og Madagaskar på den anden side, 1969 (*EFT L 282 af 28.12.1970*).

5 Lomé-konvention I mellem Det Europæiske Fællesskab og staterne i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS), 1975, (*EFT L 25 af 30.01.1976*).

6 Lomé-konvention II mellem Det Europæiske Fællesskab og staterne i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS), 1980, (*EFT L 347 af 22.12.1980*).

7 Lomé-konvention III mellem Det Europæiske Fællesskab og staterne i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS), 1985, (*EFT L 86 af 31.03.1986*).

Artikel 6

Kommissionen forvalter gennemførelsen af de finansielle ressourcer, der tildeles Den Demokratiske Republik Congo fra ekstratildelingen, centralt i overensstemmelse med artikel 14 i finansforordningen for 9. EUF.

Artikel 7

Beslutningsprocedurerne i forbindelse med finansiering i henhold til ekstratildelingen, der er genstand for denne beslutning, er dem, der er omhandlet i artikel 24 til 27 i den interne aftale.

Artikel 8

Kommissionen beføjes til at godkende en fordeling af den i artikel 1 nævnte ekstratildeling på transaktionstyper efter forudgående høring af EUF-udvalget, som afgiver udtalelse i overensstemmelse med artikel 27 i den interne aftale.

Når udsving i fordelingen af midlerne er på 20 % af den samlede ekstratildeling og derunder, beføjes Kommissionen til at godkende en anderledes fordeling uden at skulle indhente forudgående udtalelse fra EUF-udvalget.

Artikel 9

Denne beslutning træder i kraft på dagen for offentliggørelsen. Den anvendes i samme tidsrum som den interne aftale mellem repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, om finansieringen og forvaltningen af Fællesskabets bistand.

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Rådets vegne
Formand